

КОНСПЕКТ

по

МЕЖДУНАРОДНО ЧАСТНО ПРАВО

1. Понятие и обща характеристика на международното частно право: предмет; частноправни отношения с международен елемент.
2. Съотношение на международното частно право с други правни отрасли. Функция на международното частно право.
3. Източници на международното частно право – обща характеристика. Видове, съотношение. Ролята на международните организации за развитието на източниците на международното частно право. Международното частно право на Европейския Съюз – източници, тълкувателни решения на Съда на ЕО. „Комуниитаризация” на международното частно право.
4. Източници на българското международно частно право. Кодексът на международното частно право на Република България – обща характеристика, предметен обхват, основни принципи, съотношение с другите вътрешноправни източници. Международноправни източници на българското международно частно право – видове, съотношение с вътрешноправните източници. Общностното право като част от българското международно частно право.
5. Правна уредба на частноправните отношения с международен елемент – методи на правна уредба и видове норми.
6. Стълкновителни /отпращащи/ норми – структура, видове. Признаци за определяне на приложимото право. Принципът на най-тесната връзка.
7. Формули на привързване при стълкновителните норми – понятие, видове и приложно поле. Кумулативно и алтернативно привързване.
8. Квалификация /правната характеристика/ в международното частно право – същност, видове и способи за извършване.

9. Препращане – същност и видове. Правна уредба в българското международно частно право.
10. Установяване съдържанието на чуждото право. Тълкуване и прилагане на чуждото право.
11. Приложимо право на държава с няколко правни системи. Промяна на критерия на привързване.
12. Обществен ред в международното частно право - същност, функции и последици. Особени повелителни норми.
13. Заобикаляне на закона в международното частно право – предпоставки и последици.
14. Международна компетентност – понятие, определяне и критерии за това. Нормативна уредба според КМЧП – приложно поле, обща и специална компетентност на българския съд; изключителна компетентност; компетентност по обуславящо правоотношение; служебна проверка на международната компетентност; международна компетентност поради връзка между делата.
15. Международна компетентност според международното частно право на Европейския съюз – Регламент 1215/2012. Приложно поле, предели на действие; обща и специална компетентност, изключителна компетентност, компетентност поради връзка между делата.
16. Възлагане на делото на чуждестранен съд и мълчаливо учредяване на компетентност на българския съд според КМЧП и Регламент 1215/2012.
17. Производство пред българските съдилища и други органи по международни граждански дела – уредба съгласно КМЧП и актовете на ЕС: приложимо процесуално право; призоваване; доказване; преценка на чуждестранни процесуални действия; отвод за висящ процес.
18. Международна компетентност на българските съдилища при обезпечаване на иск. Международна компетентност на българските изпълнителни органи при принудително изпълнение. Компетентност при промяна на обстоятелства.
19. Правно положение на физическите лица като субекти на международното частно право. Принципът на национален режим при определяне на правоспособността на чужденците. Международна компетентност на българските

съдилища и други органи по дела за лични права на физическите лица; приложимо право при определяне, промяна и защита на името на физическото лице.

20. Приложимо право при определяне правоспособността и дееспособността на физическите лица. Обща и специална дееспособност. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за ограничаване или лишаване от дееспособност.

21. Обявяване на безвестно отсъствие и смърт – приложимо право, международна компетентност на българските съдилища и други органи.

22. Изключителна компетентност относно правния статут на юридическите лица съгласно Регламент 1215/2012 и КМЧП. Националност на юридическите лица в международното частно право. Приложимо право към личния статут на юридическите лица и неперсонифицираните образувания в международното частно право.

23. Преместване на седалището, преобразуването на юридическото лице и практиката на Съда на ЕО. Особени форми на сдружаване по правото на ЕО.

24. Държавата и международните организации като субекти на частноправните отношения с международен елемент.

25. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за вещни права. Приложимо право. Вещни права върху превозвани вещи, транспортни средства и културни ценности.

26. Международна компетентност на българските съдилища по дела за авторски права и права сродни на авторското право. Приложимо право. Обхват на приложимото право. Закрила на авторското право и сродните му права в българското международно частно право. Международноправна закрила на авторското право.

27. Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за права върху обекти на индустриална собственост. Закрила на правата върху обекти на индустриалната собственост в българското международно частно право. Международноправна закрила на индустриалната собственост.

28. Закрила на търговската марка и други обекти на индустриалната собственост в българското международно частно право. Пряка уредба в ЕО.

- 29.** Международна компетентност на българските органи за сключване на брак. Сключване на брак пред чуждестранен компетентен орган. Форма на брака – приложимо право. Дипломатически /консулски/ брак. Условия за сключване на брака. Установяване липсата на пречки за сключване на брака. Приложимо право при унищожаване на брака.
- 30.** Международна компетентност и приложимо право към лични отношения между съпрузите - КМЧП. Международна компетентност и приложимо право към имуществените отношения между съпрузите по Регламент 2016/1103. Споразумение за избор на приложимо право.
- 31.** Международна компетентност по дела за развод по Регламент 2019/1111. Приложимо право към развода по Регламент 1259/2010.
- 32.** Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела за произход. Приложимо право към произхода.
- 33.** Международна компетентност на българските съдилища и други органи по дела при осиновяване. Приложимо право към условията за осиновяване, действието и прекратяването на осиновяването. Специална процедура при осиновяване на български граждани от чужденци.
- 34.** Уредба на приложимото право към лични и имуществени отношения между родители и деца, настойничество и попечителство. Международна компетентност по дела за родителска отговорност. Гражданскоправни аспекти на международното отвличане на деца.
- 35.** Международна компетентност по дела за издръжка според КМЧП и според правото на ЕО. Приложимо право към издръжката. Регламент 4/2009.
- 36.** Международна компетентност и приложимо право към наследяване. Европейско удостоверение за наследство. Регламент 650/2012.
- 37.** Международна компетентност на българските съдилища по дела за права от договорни отношения. Приложимо право към договорните задължения. Римската конвенция за приложимо право към договорните отношения, Регламент Рим I.
- 38.** Избор на приложимо право /автономия на волята/. Автономия на волята и свобода на договарянето.
- 39.** Приложимо право към договорите при липса на избор /обективно приложимо право.

40. Приложимо право към формата на договорите; суброгация; прехвърляне на вземане; доказателства.
41. Международна продажба на стоки – понятие, правна уредба. Конвенцията на ООН относно договорите за международна продажба на стоки /Виена, 1980/. Приложно поле и общи разпоредби. Договор за международна продажба на стоки – сключване, съдържание, изпълнение; основни права и задължения на страните. Отговорност при неизпълнение.
42. Международна компетентност на българските съдилища по дела за договори с потребители. Приложимо право към договори с потребители.
43. Международна компетентност на българските съдилища по индивидуални трудови договори. Приложимо право към индивидуалните трудови договори.
44. Международен транспорт в българското международно частно право – видове, особености на правната уредба. Договори за международен превоз на пътници, багажи и товари при отделните видове транспорт. Приложимо право към договора за превоз на пътници, багажи и товари.
45. Приложимо право към менителницата, записа на заповед и чека.
46. Международна компетентност на българските съдилища по делата за права от извъндоговорни задължения. Приложимо право към задълженията, произтичащи от непозволено увреждане. Регламент Рим II.
47. Избор на приложимо право при извъндоговорните отношения. Обхват на приложимото право. Иск срещу застрахователя.
48. Признаване и допускане изпълнение на чуждестранни решения и други актове – общи положения, основни белези на акта, режим.
49. Признаване и допускане на изпълнението на съдебни решения по Регламент 1215/2012.
50. Регламент № 805/2004 г. за въвеждане на европейското изпълнително основание при безспорни вземания. Европейска заповед за плащане – Регламент 1896/2006.
51. Условия за признаване и допускане изпълнението на чуждестранно съдебно решение според КМЧП.

ЛИТЕРАТУРА

Кутиков, Вл., Международно частно право на Република България, Обща част, Нова редакция Т. Тодоров, С., 1993;

Натов, Н., Коментар на Кодекса на международното частно право, Книга първа, С., 2006;

Тодоров, Т., Международно частно право. Субекти, имущество, задължения, С., 1993;

Тодоров, Международно частно право. Европейският съюз и Република България, С., 2010;

Станчева, В., Коментар на Кодекса на международното частно право, С., 2010;

Сталев, Ж., Същност и функция на международното частно право, С., 1982;

Зидарова, Й., Консулски функции в семейните правоотношения, С., 1985;

Минчев, Н., Международно частно право, 2004, гл. Втора, Международна продажба;

Желязкова, В., Търговските дружества в международното частно право, С., 2009;

Автономия на волята в международното частно право, Годишник на сдружение на стипендиантите на Сасакава в България, С., 2008;

Регламент „Рим I”, Авторски колектив, С., 2009;

Сборник в памет на проф. д-р Ж. Сталев, С., 2009, (ч. III. Съдебно сътрудничество по граждански и търговски дела в ЕС);

Богуславский, М. М., Международное частное право, М., 2008;

Audit, B., Droit International prive, P., 2006;

Batiffol, H.; Lagarde, P., Droit international prive, P., I, 8 ed., 1993, II. 7 ed., 1983;

Bogdan, M., Concise Introduction to EU Private International Law, Europa Law Publishing, 2006;

Cheshire and North's Private International Law, London 1999, reprinted 2004, Thirteenth edition;

Dicey and Morris on the Conflict of Laws, London, 2007;

Loussouarn, Yv.; Vareilles-Sommaire, Droit international prive, P.,
2005;

Mayer, P.; Heuze, V., Droit international prive, P., 2007;

Октомври 2024

ИЗГОТВИЛ: гл. ас д-р Сергей Калинин